

Naročnina
za državo SHS:
za eno leto naprej 40—
za pol leta .. 45—
za četrt leta .. 52-50
za en mesec .. 7-50

za inozemstvo:
pololetno .. 150—
mesечно .. 12-50

Sobotna izdaja:
v jugoslaviji .. 10—
v inozemstvu .. 20—

Posamna štev. 50 par.

SLOVENE

Cena inseratom:
Enostopna petina vrsta mali
oglas po 4— in 6—
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po 8—, poslana itd.
po 12—.

Pri večjem naročilu popust.
Izbija vsak dan izvešči
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik SKZ.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredni telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 348 za oglašev.
zagreb 39.011, sarajev. 7563, praska in dunaj 24.797

Sv. Oče Benedikt XV. - knez miru.

Pontifikat Benedikta XV. spada v eno najstrašnejših dob, kar jih pozna svetovna zgodovina. Skoro ves civilizirani svet je zgrabil za orožje in dal Evropi, pa tudi drugim delom sveta, obličje velikankega krvavega bojišča in sovražnosti. Tu je nastopil papež Benedikt XV. kot od Boga postavljeni najvišji razlagatelj in zaščitnik večnih npravnih zakonov in kot največja moralna avtoriteta na svetu pozval narode in njihove poglavarje, da sklenejo pravičen in trajen mir. Že tretji dan po svojem kronanju, dne 8. septembra 1914, se je obrnil s tem klicem na voditelje narodov in od tedaj naprej ni prestal iznova buditi narodom in vladarjem vest, da so odgovorni za svoja dejanja pred Bogom. Ni pa ostal samo pri splošnih opominih in pozivih, marveč je skušal z vso doslednostjo vsak dan moment izkoristiti v svrhu, da vojne grozote omili, odstrani krivice, ki so jih trpeli narodi na vojnem ozemlju, in ustvari pri vseh narodih mirovno razpoloženje. Pri vsem tem mirovnem prizadevanju pa ni imel lahkega stališča, ker je pretila nevarnost, da bodo posamezne vlade vojujočih se držav vsak njegov opomin, nič kaj rade slišale mirovnih glasov. Vendar je bilo papeževu mirovno delovanje tako iskreno in je nudilo toliko dokazov nepristranosti, da nihče ni mogel resno dvomiti, da gre Benediktu XV. zgolj za konec svetovnega klanja in za pravičen ter trajen mir. Sv. oče se je zavedal, da more biti njegovo mirovno posredovanje uspešno le, ako varuje strogo objektivnost s tem, da ne išče krivcev, ampak da se drži strogo vloge mirovnega posredovalca. V svojih opominih na poglavarje vojujočih se narodov z dne 1. avgusta 1917 je slovesno izjavil:

»Tako v začetku Našega pontifikata sredi grozot strašne vojne, ki je zadela Evropo, smo sklenili tri stvari: najprej da varujemo popolno nepristranost napram vsem vojujočim se, kakor se spodobi temu, ki kot skupni oče z enako ljubeznijo objema vse svoje otroke; nadalje da se bomo neprestano trudili, storiti vsem kolikor mogoče mnogo dobrega in sicer brez ozira na osebe, brez ozira na narodnost in vero, kakor Nam predpisuje ravnotako splošni zakon ljubezni do bližnjega kakor duhovna oblast, ki Nam jo je poveril Kristus; končno — kakor nam nalaga tudi Naše mirovno poslanstvo — da ničesar ne opustimo, v kolikor je v Naši moči, kar bi moglo pomagati, da pospešimo konec te nesreče, s tem, da smo skušili privedi narode in njihove poglavarje do zmernejših sklepov, do tolažljivih posvetov o miru, pravičnem in trajnem miru.«

Posebno težak je postal položaj sv. očeta, ko je stopila v vojno Italija. Položaj Benedikta XV. je dobro označil kardinal pl. Hartmann z besedami: »Naslednik svetega Petra trpi pravo mučeništvo in se more resnično primerjati z Danijelom v levnjaku.«

Kljub temu, da se iz omenjenih vzrokov ni čutil poklicanega, izrekati sodbo o vojnih krivcih in je varoval strogo nepristranost napram vsem, je vendar z vso načelno brezobzirnostjo obsodil vsako krivico, naj se je v vojni zgodila kjerkoli in od kogarkoli. Znano je, kako ostro je n. pr. obsodil z npravnostnega stališča napade letalcev na neutrjena mesta, ker le redko, kakor kaže izkušnja, dosežejo svoj vojaški namen, pač pa med mirnim prebivalstvom povzročajo čisto veliko in težko škodo. Zato je dvakrat poizkušal pregovoriti vojujoče se države, da opustijo to orožje. Obrnil

se je po posredovalcih najprej na italijansko vlado, da bi bila pripravljena za sporazum, da se vojaška uporaba letal omeji samo na fronto. Kvirinal je pristal na to, istotako Dunaj, Nemčija je pa odbila.

Sv. očeta je silno bolelo, da so armade na sovražnih tleh uganjale grozovitosti in delale krivice. V svojem programatičnem nagovoru, ki ga je imel v tajnem konzistoriju 22. januarja 1915 na kardinalski kolegij, je dejal:

»Naj Nam bo dovoljeno, prositi usmiljenja tistih armad, ki stoje na sovražnem ozemlju, da ga ne poškodujejo več kakor zahteva zasedba, in opuste, nesmiselno lotevati se tega, kar je prebivalstvu najdražje: njegovih cerkev, duhovnikov in njegove vere. Nadalje pač umemo, kako težko je prebivalstvu dežel, od sovražnika zasedenih, tuje gospodstvo. Kljub temu moramo opominjati, da v nepremišljenem stremljenju po svobodi svoje usode ne poslabša še z uporom proti novi pač obstoječi javni oblasti.«

Da bi njegovo mirovno posredovanje dobilo konkretno podlago, je predložil sv. oče v svoji mirovni noti z dne 1. avgusta 1917 kompleks vprašanj, ki naj bi se razčistila mirnim potom in napravila konec vojni:

1. Pravičen sporazum vseh o istočasni in obojestranski odložitvi orožja, po dogovorjenih pravilih in garancijah;
2. ustvaritev razsodišča;
3. svoboda in skupnost morja;
4. popoln in medsebojni odrek na povrnitev vojnih škod in vojnih stroškov;
5. obojestranska povrnitev zasedenih ozemelj; torej popolna evakuacija Belgije in francoskega ozemlja, povrnitev nemških kolonij;
6. v spravljivem duhu vodeno presojanje teritorialnih vprašanj po merilu pravičnosti in možnosti, kakor so se pretresala med Italijo in Avstrijo, med Nemčijo in Francijo;
7. presojanje v enakem duhu pravičnosti drugih teritorialnih in političnih vprašanj: Armenije, balkanskih držav in starega kraljestva poljskega.

V Nemčiji so zgolj nacionalistični krogi to papeževu mirovno pobudo odklanjali, nemški državni kanceler dr. Michaelis je 19. septembra 1917 odgovoril v toplem tonu in pristal na načelne pobude, glede teritorialnih vprašanj pa ni dal nobenega odgovora. Antanta izprva sploh ni dala odgovora. Vzrok temu utegne biti londonska pogodba med Angleško, Francijo in Rusijo z Italijo, v kateri je Italija zavezala svoje zaveznice, da bodo podpirale Italijo v ovrzanju Svete Stolice, da ne bi podzela kakih diplomatskih korakov za doseg mirovnega sklepa ali ureditve vprašanj, ki so v zvezi s svetovno vojno. Italija je hotela pač izločiti Sveto Stolicu od mirovnih pogajanj iz strahu, da ne bi se pri mirovnih pogajanjih načelo rimsko vprašanje. Vendar je 21. avgusta 1917 odgovoril angleški poslanik pri Vatikanu, da Angleška ne more povedati, kakšen odgovor da bi dala, dokler se centralne sile ne izjavijo o ciljih, za katere se vojskujejo. Francija se je temu odgovoru pridružila z izjavo, da noben resen korak ni mogoč, dokler osrednje sile ne povedo svojih namenov, zlasti glede Belgije. Angleški državni podtajnik Harmsworth je tudi izjavil v spodnji zbornici, da bi bila angleška vlada pripravljena v sporazumu s svojimi zavezniki pretresati vsak odkritosrčni mirovni predlog, ki bi ga bila mogla dobiti od nemške vlade. Papež se je nato takoj obrnil na nemško vlado, da izjavi ali bi privolila v popolno neodvisnost Belgije in v poravnavo škode v Belgiji in kakšne garancije da zahteva Nemčija za politično, gospodarsko in vojaško neodvisnost. Nemčija je dala odklonilen odgovor.

Sv. Oče je dokazal v vseh svojih mirovnih ukrepih izredno diplomatsko sposobnost, takt in orientiranost. Le imperalističnim nagnjenjem, ki so obvladali vojskujoče, zlasti Nemčijo, je pripisati, da spretno uvedena in vodena mirovna posredovanja sv. Očeta niso imela uspeha. Čimdalje pa bodo za nami vojna leta, s tem z večjim občudovanjem in čutom hvalečnosti ter spoštovanja bo zrl svet na neumorno prizadevanje največjega mirovnega propagatorja in največjega in najidealnejšega delivca zdravil za boleče rane, ki jih je sekala svetovna vojna, na kneza miru, papeža Benedikta XV.

Iz zadnjih ur sv. očeta.

Rim, 22. jan. V petek zvečer se je bilo sv. očetu nekoliko izboljšalo in zdravnik so ga vzpodbujali, naj se le zaupno podvrže vsem zdravniškim ukrepom; papež je dejal: »Če bo Bog hotel, da še nadalje delam za cerkev, bom na to vedno pripravljen, če pa poreče: Zadosti! — naj se zgodi njegova volja!« Na to je najstarejši med zdravniki dr. Battistini vzkliknil: »Vzemi mene, o Gospod, toda reši papeža!«

Po polnoči, ko je sv. Oče na lastno željo prejel sv. obhajilo in sv. poslednje olje, je neprestano prosil dr. Battistinija, naj gre vendar počivat, ko je starejši od njega. Tej prošnji je Battistini po 2. uri ugodil in odšel.

Zutraj na god sv. Neže, je sv. oče prosil, naj mu prinese kip sv. Neže, zavetnice zavoda »Capranica«, v katerem je bil gojenec; ta kip so mu bili poklonili dijaki tega zavoda. Sv. Oče je uprl oči v kip in goreče molil.

Stanje se je čimdalje bolj slabšalo. Okolu postelje zbrani so molili. Sv. oče je prisotne vprašujoče pogledal, nakar mu je zdravnik Battistini rekel, da molijo za svetovni mir. Sv. oče je zaklical: »Radi damo življenje za svetovni mir!«

Rim, 22. jan. Ob 12.45 ponoči je služil msgr. Migone v kapeli poleg papeževе bolniške sobe sv. mašo, pri čemer je sv. oče prejel sv. obhajilo. Nato je bral sv. mašo kardinal Giorgi. Ob 1.15 je izjavil zdravnik dr. Battistini, da se je po njegovem mnenju katastrofa približala. Mnogi, zbrane na trgu sv. Petra, se je vsled te vesti polastila globoka potrlost.

Na mrtvaškem odru.

Rim, 22. jan. Papež Benedikt XV. je v svoji poslednji volji določil, da naj bo njegovo truplo v pontifikalni obleki razstavljeno tri ure na papeževem prestolu, zato pa dva dni v cerkvi sv. Petra.

Rim, 22. jan. Okoli 9. ure je bilo truplo pokojnega papeža Benedikta XV. prepeljano v cerkev sv. Petra.

Rim, 22. januarja. Truplo pokojnega papeža je bilo danes dopoldne v svečanem sprevodu, katerega so se udeležili kardinali in prelati, člani diplomatskega zbora, papeževi dostojanstveniki in papeževa garda, prenešeno v cerkev sv. Petra in tam postavljeno na katafalk. Ko je bila ceremonija končana, so spustili v cerkev množico, da si zadnjič ogleda papeževе telesne ostanke.

Seja kardinalskega kolegija.

Rim, 22. jan. Kardinalski kolegij je imel pod predsedstvom kardinala-državnega tajnika Gasparija svojo prvo sejo. Razpravljal je o pogrebu papeža in o otvoritvi konklava.

Vodstvo cerkvenih poslov prevzel kardinal Gaspari.

Rim, 22. jan. Po smrti papeža Benedikta XV. je prevzel vodstvo cerkvenih poslov državni tajnik kardinal Gaspari.

Državne šole v Italiji v znak žalosti zaprte.

Rim, 22. jan. Ministrski predsednik Bonomi je odredil, da se v znak žalosti jutri državne šole zapro.

Sožalje.

Dunaj, 23. januarja. »Staatskorrespondenz« javlja: Zvezni predsednik avstrijske republike dr. Hainisch se je takoj, ko je dospela vest o papeževi smrti, podal na papeževu nunciaturo, ter je nunciju izrazil sožalje k smrti sv. očeta Benedikta XV. Sožalje je izrazil tudi kancelar dr. Schober.

Budimpešta, 23. jan. Ministrski predsednik grof Bethlen je včeraj posetil papeškega nuncija in mu imenom vlade izrazil sožalje povodom smrti sv. Očeta Benedikta XV.

Cerkvene odredbe v ljubljanski škofiji.

Škofijski ordinariat ljubljanski je izdal povodom smrti papeža Benedikta XV. posebno izdajo Škofijskega lista z odredbami gospoda knezoškofa. Po tej odredbi se bo zvonilo po vseh cerkvah škofije tri dni po trikrat na dan in ako se v župnijah pravočasno izve dan in ura pokopa papeževga, pol ure ob pogrebu. Slovesne zadušnice se bodo vršile v Ljubljani v soboto dne 28. januarja, izven Ljubljane pa v ponedeljek dne 30. januarja. Besedilo odredb bomo objavili v prihodnji številki našega lista.

Sodba časopisja o Benediktu XV.

Z ozirom na mirovna prizadevanja sv. Očeta Benedikta XV. l. 1915. je pisala »Neue Freie Presse« 11. aprila l. 1915. o papežu: »Papež je ena največjih npravnih sil na zemlji. Mnogo sto milijonov ga časti kot vrhovnega voditelja svojih duš, ki ga je izvolil sam Sv. Duh, da zastopa kot Veliki Duhovnik v smrtnem telesu nesmrtno božanstvo. Tudi tisti, ki se nagibljejo k svobodomiselnosti, vidijo v nasledniku apostola Petra postavbo, ki nadaljuje tisočletno tradicijo začeti od rimskega cesarstva skozi cel srednji vek in skozi vse premebe moderne dobe in ki ni podvržena nikaki minljivosti. Prvi papeži so hodili po rimskem forumu, ko se je še bleščal v zlatu in marmorju, obdan od ponosnih imperatorskih palač in od krasote poganskih templjev. Kje je ustanova, ki bi se dala s to primerjati v svoji trajnosti? Papeški primat je bil ustanovljen, ko so še Jupiter v čast zažigali darila; in ta primat stoji trdno še danes, ko nas spaja s starim vekom le še občudovanje umetnosti.«

In isti list je pisal 31. julija leta 1915.:

»Papež predstavlja tako silno npravno moč, da mora vsak poslušnik na njegov mirovni poziv. Ravno zato, ker ni vladar nad zemljo in nad ljudmi, ampak ker vlada le duhovno, bi bilo ogromnega pomena, če bi se mu posrečilo pripraviti konec vojskovanja.«

Ob isti priliki je pisala »Frankfurter Zeitung« 28. julija leta 1915.:

»Izhodišče papeževе izjave (za mir) je katoliška ideja, ki izroča vse duhovne dobrine v varstvo onemu, ki je za vernike vidni predstavitelj drugega sveta. Čut odgovornosti in očetovske boli nad strašnim klanjem odgovarja popolnoma nepolitični svetovni in verski ideji papeštva kot od Boga nad ljudi postavljeni ustanovi. Razumevanje Benedikta XV. o stališču papeštva je tako, da je on poklican posredovati mir. Nihče ne bo brez ginjenosti čital papeževih tožb o razdejanju, ki ga je povzročila vojska. Naj bo naše stališče napram veri ali Cerkvi, ki jo zastopa papež, to ali ono: nihče ne bo ugovarjal, če kdo na obletnico vojne napovedi ne misli samo na vojne uspehe, ampak tudi na solze, ki jih je povzročila. Ali bodo narodi razumeli plemenite besede kneza miru?«

Papež in konferenca v Genovi.

»Popolo Romano« je v posebni izdaji prinesel poročilo, da je bil sv. oče, ko ga je napadla bolezen ravno na delu, da se aktivno udeležuje genovske konference. Začel je pisati pismo na kardinala nadškofa v Genovi, v katerem je hotel označiti stališče sv. stolice v vprašanju o obnovi Evrope. Na poglavarje vlad je hotel papež nasloviti direkten poziv, naj se zavedajo odgovornosti, ki jo vsak izmed njih nosi pred Bogom. Papež je pa mogel napisati samo začetek pisma, v katerem izraža svoje veselje, da se zbere konferenca za pomirjenje sveta ravno v njegovem rojstnem mestu, ki se odlikuje po vernosti prebivalstva, kar vzbuja dobre nade na uspeh.

Benedikt XV. Poljakom.

Razmerje Benedikta XV. do Poljakov nam najbolje pojasnjuje pismo, ki ga je sv. stolica naslovila na poljske škofo pred plebiscitom v Sleziji.

V pismu se odločno zavzema za pravice Poljske in pravi dobesedno: »Naša ljubezen in naša naklonjenost za vaš narod pozna samo eno mejo in to ono, ki jo je začrtala pravičnost. Polni ljubezni do Vaše domovine želimo iz celega srca, da bi Poljska kmalu in srečno premagala vse težkote, ki so neobhodna posledica postanka njene državnosti in želimo, da bi čim prej zavladala med njo in sosednimi državami miroljubnost, ki je predvsem potrebna za obstanek in srečen razvoj Poljske...«

Papeževa darežljivost.

Ob Božiču l. 1921 je daroval za uradnike in njihove družine v Nemčiji pol milijona lir in istotoliko vsoto za Dunajčane.

Za sanatorij v Parizu, kjer se zdravijo bolehní otroci revnih starišev, je daroval 200.000 frankov.

Lani je sv. oče daroval za upokojece južne železnice 10.000 lir.

Med vojno je sv. oče razdal ogromne vsote za sirote padlih vojakov in za invalide. Sploh je ob vsaki priliki, kadar se je zgodila kaka nesreča, vedno kot prvi priskočil bednim in ubogim na pomoč.

Izmed ostalih darov omenjamo samo še darilo 200.000 lir, ki jih je sv. oče poklonil za revne otroke v Albaniji.

Skupno je do prve polovice l. 1. razdal nad 13 milijonov lir.

OBREDI OB SMRTI PAPEŽEVI.

Ko papež zatise oko, naznani se njegova smrt takoj kamerlengu svete rimske Cerkve. (Služba kamerlenga je silno važna zlasti ob vakanci sv. stolice, ker je kamerlengo predsednik sv. kolegija kardinalov v konklave in vlada sv. Cerkve do izvolitve novega papeža.) Ko kamerlengo sprejme vest o smrti papeževi, se poda ogledat mrtliča. Preden stopi v sobo, kjer leži papežovo truplo, udari s srebrnim kladivom trikrat na duri, potem se trikrat vrže pred umrlim na tla, ga pokliče z njegovim krstnim imenom in trikrat s kladivom potka na njegovo mrzlo čelo. S tem naznani, da se je z lastnimi očmi prepričal o smrti papeževi in da je zakon o enakosti smrti zadel tudi najvišjega duhovnika sv. Cerkve. Prvi služabnik mu nato poda ribičev prstan in druge pečatnike rajnikov. Na teh se papežovo ime izbriše v znamenje, da je papeževa oblast na zemlji jenjala. Ko se nato kamerlengo pelje zopet nazaj v svoje stanovanje, zazvoni veliki zvon v stolni cerkvi sv. Petra ter naznani večnemu mestu smrt papežovo. Takoj nato se oglasijo zvonovi po vseh rimskih cerkvah in zvonijo skozi eno uro. Štiriindvajset ur po smrti se papežovo truplo odpre in mazili. Truplo se obleče v domačo papežovo obleko in se položi na posebno posteljo, do katere ima pristop občinstvo. Zraven postelje, ob kateri gore štiri velike sveče, stojita dva stražnika, tudi nekaj menihov neprestano moli ob truplu rajnika.

Drugo jutro se zbero kardinali z duhovščino cerkve sv. Petra in truplo blagoslove. Potem ga nese osem duhovnikov, katere spremljajo kardinali, druga duhovščina, nobelgarda in švicarji, v cerkev sv. Petra, tu se opravijo mrtvaški obredi in se postavi truplo v kapelo najsv. zakramenta. Tu leži truplo za omrežjem odgrnjeno; samo noge so skozi omrežje dostopne; verniki, ki prihajajo rajnega sv. očeta kropiti, poljubujejo noge.

Na večer tretjega dne se kardinali zopet zbero v tej kapeli in med prepevanjem psalma Miserere se truplo prenese v nasprotno korno kapelo. Tu stoji krsta iz cypressnega lesa, katero vikar cerkve sv. Petra blagoslovi, kot zadnje bivališče papeževih zemskih ostankov. Če je med kardinali kdo papežu v rodu, ga ta pokrije z belim prtom po obrazu in po rokah. Sicer stori to papežev hišnik. K nogam rajnika položi tudi rdeč žametast mošnjiček, v katerem so zopet trije mošnjički enake barve, v prvem je toliko zlatih, v drugem toliko srebrnih in v tretjem bakrenih novčičev, kolikor let je rajnik vladal kot papež. Naposled dva papeževa služabnika pogrneta rdeč svilnat prt čez truplo in na-

to se krsta zapre in zablje. Ta krsta iz cypressnega lesa se dene potem v večjo krsto iz svinca, v katero je vdolbeno ime papeža, število let njegovega vladanja, dan in leto njegove smrti. Nato kamerlengo svete rimske Cerkve in papežev hišnik svinčeno krsto zapečatita; ta se potem dene še v večjo leseno krsto. V tej trojni krsti položi potem visokega mrtliča v predal vrh vrat, ki so na desni od korne kapele. Tu toliko časa leži, da mu naredijo nov grob. Ako si je rajni papež izvolil poseben grob, ga prenese tja šele čez leto dni.

Za dušo umrlega so devetdnevne molitve, ki se začne tretji dan po smrti. Zjutraj ima zaporedoma en kardinal v korni kapeli črno sv. mašo. Sredi kapele je mrtvaški oder, ki stoji do sedmega dne, ko je namreč veliki, prekrasni katekalk sredi cerkve sv. Petra postavljen. Tu se opravljajo potem mrtvaški obredi za rajnega. Prvi dan se bere v cerkvi sv. Petra za rajnega 200 črnih maš, druge dni pa po sto, razen tistih, ki se boro po drugih cerkvah. Deveti dan pa ima kardinal, ki ga sveti kolegij v to določi, mrtvaški govor. Nato se s slovesno absolucijo dovrše cerkveni mrtvaški obredi.

Govor Stojana M. Protića.

Nadaljevanje.

Hrvatom očitajo, da niso povedali, kaj hočejo. Mogoče. To pa ne sme biti za vladno razlog, da njihovih želj ne upoštevate. Hrvatom se ni le dalo malo, ampak tam je uprava taka, kakoršna je bila v Srbiji leta 1870., ko se je radikalna stranka uprla policijskemu režimu. Tako stanje je nemoralno in nenormalno, ki vpliva tudi na vnanjo politiko. Če hočemo svojo državo, ne smemo ostati v takem stanju. Do danes smo prebredli vse težave, in temu se tudi naši neprijatelji čudijo. Mi smo doslej živeli brez ustave cela tri leta, pa država le ni razpadla. Ali mislite, da drži našo državo pokonci samo ustava? To bi bilo žalostno. Neugodni položaj se je razvil vsled tega, ker niso sklenili ustave, ki bi zadovoljevala vse dele troimenega naroda. Večinske stranke so sklenile nesvobodno ustavo, ki pač večinskim strankam daje svobodne roke, da jim ne bi bilo treba nositi odgovornosti.

Današnji politični položaj se naslanja samo na eno parlamentarno kombinacijo. To pa stoji v nasprotju z vsemi parlamentarnimi načeli. Danes je mogoča samo zveza med radikali in demokrati. Če bi te dve stranki složni, bi še šlo. Toda nista složni. Druga drugi morata samo verjeti, ne verameta pa ne. Nesporazum med demokrati in radikali je kriv nereda v državi. Zato se dogajajo slučajji, da eno ministrstvo ne more odgovarjati za slučajje, katerih pojasnitev se je zahtevala od pokrajinskih uprav. Iz te politične krize se da najti izhod samo z revizijsko ustavo. Mnogi njegovi prijatelji so pričakovali rešitve od ustave. Danes jo imamo, a rešitve ni. Zgodilo se je to, kar je on predvidel. Člani večine naj mislijo, kar hočejo, a danes je revizija tu in se ne da izbrisati. Danes je položaj tak: Ali revizija, ali pa zanikanje ustave. Zanikanje je seveda lažje od revizije. Zanikanje ustave je uničenje komunističnih mandatov. To postopanje ruši osnovne pravice delavstva.

V ustavni državi se ne sme ubijati državnih osnovnih zakonov. Toda iz tega ubijanja izvira tudi ves finančni nered, prometna kriza, in vsa državna kriza. Resnici je treba pogledati v oči in povedati kako je.

Železniški minister o stanju prometa.

Belgrad, 23. jan. Na današnji seji finančnega odbora je prometni minister Stanić imel ekspozice o stanju našega prometa. Rekel je, da so po konferenci ravnateljv vseh pokrajinskih direktij in proučitvi vseh vzrokov, ki so krivi današnjega nesolidnega stanja v prometu, prišli do zaključka, da so glavni vzroki današnjih nedostatkov v slabi kakovosti premoaga, vagonov in prago, kakor sploh nedostaki v materialnih potrebah za kurjavo. Eden izmed glavnih vzrokov krize premoaga je v tem, da smo morali evakuirati pečujski rudnik in da so se potem radi prihoda razkralja Karla na Madžarsko v času mobilizacije potrebovali vagoni za prevoz vojske in s tem porabile vse rezerve premoaga. Rudniki v Srbiji so bili v vojni poškodovani in niso mogli producirati. Zato so bile srske železnice navezane samo na trboveljski premog in na premog iz drugih rudnikov. Bosna ne trpi, ker ima dosti premoaga, in je tam promet dober. Kakor rečeno, so bile srske železnice navezane na Trbovlje, tam pa uprava rudnika ni aktivna. Premog se vse leto ni mogel dajati v rezervo, ker ima mnogo žvepla in ako stoji dalj časa na zraku, se zapali. Predlagal je, da se ustanovi dve novi tovarni briketov, ena v Bosni v okolici Priboja, druga pa v timoški kotlini. Ti dve tvornici bi lahko dajali okoli 40 va-

gonov briketov na dan, kar bi bilo dosti, ker se briketi bolje shranijo. Tudi pragi so ena največjih ovir v prometu. Ako bi bili pragi dobri, bi vlaki lahko vozili s hitrostjo 40—60 km na uro, sedaj pa vozijo 20 do 30 km. En prag lahko zdrži do deset let, pragi pa niso bili izmenjani 8 let. Na naših železnicah bi torej morali izmenjati okoli 80 odstotkov prago. Veliko lokomotiv in vagonov je potrebnih popravila, naše delavnice pa jih ne morejo popravljati in so se morale lokomotive poslati na Madžarsko, v Nemčijo, Avstrijo in Češkoslovaško. Popravljalnica vagonov v Nišu bi lahko delala bolje, pa nima materiala. Kredita ima 12 milijonov na leto, porabi pa mnogo več, ker dela od dneva do dneva in mora kupovati vse na meter in liter. Zato je prometno ministrstvo naročilo v Nemčiji na račun vojne odškodnine 3 delavnice. Potem je minister govoril o dvanajstih proračunih. Za premog je predvidenih 6 milijonov dinarjev, potrošenih pa je 17 milijonov. Za prage je predvidenih 3.900.000 dinarjev, treba pa jih je 26 milijonov. Da bi ostal promet, kakoršen je danes, se je potrošilo za 82 odstotkov več, kakor je predvideno v dvanajstih za januar in februar. Zato zahteva od finančnega odbora in finančnega ministra, da se pregleda proračun prometnega ministrstva in da se preišče vse železniške direkcije ter odredi, kar je treba. Potem je prometni minister govoril o železniškem osebju, ki po njegovem mnenju ni kos svoji nalogi, ker se je ogromni del predvojne osebja izgubil v vojni, tako da je bilo po vojni sprejetih 80 odstotkov novih železniških uradnikov in uslužbencev. Smatra, da bi se morala ustanoviti prometna šola, da bi dobili dobre železniške uradnike in uslužbence. Zahteval je za železničarje obleke, ali ako bi to ne bilo mogoče, da se jim za obleko izplačajo doklade. Dalje je omenil, da je potrebnih 1200 vagonov za stanovanja železničarjev, radi česar ima država na leto 40 milijonov škode. Zato prosi finančni odbor, da bi omogočil gradnjo železničarskih stanovanj. Nadaljnji vzrok slabega prometa je tudi v tem, da ni enotnosti v prometu. Štiri direkcije, ki obstojajo nimajo med seboj zadostne zveze. S tem je prometni minister končal svoj ekspozice in prošil od finančnega odbora izdatne pomoči, ter da se njegovi predlogi sprejmejo. — Nato se je razvila podrobna debata, katere so se udeležili finančni minister dr. Kumanudi in pomočnik prometnega ministra Sava Jelić ter drugi poslanci. Odbor je na koncu sklenil odrediti komisijo, ki se bo natančno poučila o pravem stanju stvari v prometnem ministrstvu in na licu mesta pri železniških ravnateljstvih v Zagrebu, Subotici, Sarajevu in Belgradu ter potem poročala odboru. Seja je bila zaključena ob 13.30.

Iz parlamenta.

Poslanec Gostinčar za železničarje.

Belgrad, 23. januarja. Danes popoldne se je nadaljevala seja narodne skupščine. Na dnevnem redu je bilo nadaljevanje razprave o deklaraciji vlade. Prvi je govoril poslanec Jugoslovanskega kluba Gostinčar, ki je razpravljal o težkem političnem in gospodarskem stanju, v katerem se danes nahajamo, in zahteval izboljšanje železniškega prometa in stanja železničarjev. Glede deklaracije vlade graja, da se v njej ne nahaja nič točnega o našem zunanjem in notranjem položaju. — Za njim je govoril zemljoradnik Arašič, ki je v glavnem kritiziral delo vlade po sprejetju ustave, da se je sprejel samo zakon o zaščiti države in se izvršile odredbe o razveljavljanju mandatov komunističnih poslancev, katere je izvolil narod. Nato je dobil besedo dr. Ivanič. Deklaracijo vlade je imenoval jedilni list. Graja je delo vlade, da po sprejetju ustave ni storila važnih stvari, ki bi se po ustavi morale storiti. Govoril je o upravi in razdelitvi države, za kar bo v nekaterih dneh potekel rok, določen v ustavi, ter se pritoževal, da se vlada ni požurila, da bi se sprejel ta zakon, dočim se je požurila, da se sprejme ustava. Nato je govoril o prometu in o težkočah, ki vladajo v njem. — Za njim je govoril zemljoradniški disident Popadić. — Seja je bila zaključena ob 20. uri.

Za нравni prerod.

Ljubljana, 22. januarja 1922.

Sveta vojska je priredila danes v veliki dvorani Uniona shod za нравni prerod našega naroda. Shod je vzbudil veliko zanimanje in ga je obiskalo toliko ljudi, da je bila dvorana dopoldne in popoldne polna. Otvoril ga je predsednik Svete vojske duhovni svetnik Janez Kalan, povdarjajoč v svojem nagovoru, da je namen shoda dvigniti čelaga človeka нравno, ga očistiti in poplemeniti. Pozdravil je nato prevz. knezoškofa dr. Jegliča, ki je bil navzoč na celem zborovanju dopoldne in popoldne, zastopnika ministrstva za zdravje, urednika »Trenostne« Nikolaja Džuriča, zastopnika pokrajinskega namestnika, kateri je pismeno pozdravil zbor,

vladnega svetnika dr. R. Andrejka, ljubljanskega podžupana Juga, zastopnika zdravstvenega odseka, dvornega svetnika dr. Dolšaka in zastopnike višjega šolskega sveta na čelu jim predsednika dr. Bevka. Za predsednika shoda je bil na to izvoljen dekan jur. fakultete, univ. prof. dr. Dolenc. — Zastopnik ministrstva zdravstva, urednik Džurić je pozdravil zbor za ministrstvo zdravstva, povdarjajoč v svojem nagovoru, da podpira osrednja vlada stremljenja Svete vojske. Naš boj se mora vršiti proti zmernim pivcem, ker zmerni pivec postane pijanec, kdor je pa že pijanec, ga ne bomo več sprebrnili. — Vladni svetnik dr. R. Andrejka je s poročil pozdrave pokrajinskega namestnika zborovalcem. Vlada zasleduje za največjim zanimanjem pokret, kateremu je namen, da se bo zopet zgradilo, kar je vojska razrušila; posvetila bo temu gibanju vso pozornost in je podpirala. Vsi zakoni in vse odredbe pa ne pomagajo nič, če nas ne prešinja prepričanje, da mora biti drugače. Uspeh se pa more ob prerodu doseči le, če bomo sami sebi najboljši zgled. — Ljubljanski podžupan Jug je pozdravil v imenu mestne občine z željo, da posvetimo vse svoje moči narodu in dvignimo njegovo srčno kulturo. — Za zdravstveni svet je pozdravil zbor dvorni svetnik dr. Dolšak povdarjajoč, da se zdravstveni odsek prizadeva odstraniti posledice vojske: dekalenco in alkoholizem in skrbí v tem smislu za dalekosežno izobrazbo naroda in prireja v vseh šolah tečaje o škodljivosti uživanja alkohola. Knjiga docenta dr. Robida se je v več tisoč izvodih razširila med ljudstvom. V imenu Društva slovenskih zdravnikov je zbor najprisrčneje pozdravil dr. Goesti, povdarjajoč, da bo društvo sodelovalo v delu za prerod naroda. Za višji šolski svet je pozdravil zborovalce nadzornik dr. Bezjak: Za prerod naroda naj vsi faktorji skupno delujejo: ljudska in srednja šola morata delati za prerod mladine; ker če se to zgodi, se bo dosegel tudi prerod naroda. Šola se ne sme omejevali le na protialkoholni boj, marveč se mora boriti tudi proti posurovelosti mladine. — Filozof Žgeč je pozdravil zbor v imenu Akademskega socialnega krožka izvajajoč: »Vsak naj predvsem vzgojuje samega sebe. Na drugem vidi vsak zlo, sam sebe pa pozabi. Pozdravom so sledila predavanja.

(Dolge.)

Občinske volitve v Trstu in Gorici.

Trst, 23. januarja. (Izv.) Včeraj so se vršile volitve v tržaški mestni svet. Končni izid še ni znan in bo mogoče slabši kot se je pričakovalo, ker so fašisti uporabljali vsa že znana teroristična sredstva, da bi onemogočili jugoslovenskim volilcem izvrševanje volilne pravice. Teror je bil celo podvojen in hujski kot pri zadnjih državnozborskih volitvah, ker je vodstvo organizacije fašistov sklenilo, onemogočiti jugoslovenom volitev z vsemi mogočimi sredstvi, samo da bi se mogli napram zunanjemu svetu sklicevati na čisto italijanstvo Trsta. Fašisti so nastopali nasilno tudi proti komunistom, s katerimi je došlo na nekaterih voliščih do ostrih spopadov. Razumljivo je, da so fašisti branili predvsem jugoslovenskim volilcem vstop na volišča. Kolikor je znano po dopoldanskih podatkih, je izid pri 34 volivnih komisijah nastopen: Jugosloveni 384, nacionalisti 5749, republikanci 1393, komunisti 1317, socialisti 890, ljudska stranka 287. Volivnih komisij je 77. Računajo, da bodo dobili Jugosloveni okoli 1000 glasov, nacionalisti 12.000, republikanci 5000, komunisti 5000, socialisti 3500, ljudska stranka 500. To so samo kombinacije. Gotovo je, da se je radi fašistovskega terorja mnogo slovenskih glasov izgubilo.

Gorica, 23. januarja. (Izv.) Pri občinskih volitvah so tudi tu izvajali fašisti silen teror napram slovenskim volilcem. Kakor sodijo, bosta prodrli samo italijanska meščanska stranka in fašisti.

Ukinjenje dopisnega urada.

Vodja ljubljanskega dopisnega urada nas obvešča: »Cast nam je obveščati Vas, da je predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo na podlagi navodil ministrstva za notranje zadeve (podčrtali mi — Uredn.) s svojim odlokom od 20. januarja 1922, št. 647, odredilo, da se obratovanje »Dopisnega urada pokrajinske uprave za Slovenijo« ustavi dne 31. januarja 1922 itd.«

Kakor se je že poročalo, sta bila predsednik Jugoslovanskega novinarskega združenja Dušan Nikolajević in predsednik ljubljanske sekcije združenja F. Smodej zaradi vesti, da se namerava Dopisni urad ukiniti, pri ministrskem predsedniku g. Pašiću. Ta je izjavil, da zadeva sploh še ni bila pred ministrskim svetom in je zagotovil, da se Dopisni urad ne bo ukinil. Zdaj ga je pa minister za notranje zadeve kljub temu ukinil.

To so metode, katerih smo sicer od te vlade že vajeni, ki pa ni dostojna kulturne države. Če ministrski predsednik v drugih deželah poda kakšno izjavo, potem se razume samo po sebi, da je ta izjava resnična in da drži. Pri nas pa take izjave ne drže. Ker pa smo uverjeni, da g. Pašić vedno govori resnico in samo resnico, si ukrepa ministrstva za notranje zadeve ne moremo tolmačiti drugače, nego da je postopalo preko ministrskega predsednika in ministrskega sveta in s tem voljno odredilo ukinitve državnega urada. Kaj se za tem skriva, bomo kmalu videli. Na vsak način velja eno: da se na besede iz Belgrada žalobog ni zaustiti.

VOJNA KONVENCIJA MED JUGO-SLAVIJO IN RUMUNIJU.

Belgrad, 23. januarja. (Izvirno) V soboto zvečer je bila podpisana vojna konvencija med Rumunijo in Jugoslavijo.

ZITA SE VRAČA NA MADEIRO.

Pariz, 23. jan. »Petit Parisien« poroča iz Bordeauxa: Bivša cesarica Zita je sinoči dospela semkaj in potuje danes dalje proti Madridu.

Pariz, 22. januarja. »Matine« poroča: Bivanje bivše cesarice Zite v Švici so zvezne oblasti vsled note poslaniške konferen- ce skrajšale za deset dni. Bivšo cesarico so prepeljali v zaprtem vozu do švicarske meje, kjer je oddelek vojakov bivši cesarici onemogočil vsakršno občejanje z zunanjim svetom. Ko je Zita došla v Bordeaux, jo je sprejel Sikst Parmski. Zita je dobila na telefonsko vprašanje od ministrstva zunanjih poslov dovoljenje, da ostane do danes popoldne v Bordeauxu, odkoder bo nadaljevala potovanje v Španijo. Bivšo cesarico je povabil kralj Alfonz, naj bo nekaj dni njegov gost.

NEMCIJA ZA OBNOVO RUSIJE.

Berlin, 23. januarja. V državnozbornem odseku za zunanje posle je državni kancelar dr. Wirth obširno poročal o gospodarskih in političnih odnosih Nemčije napram Rusiji. Izvajanja so dosegla vrhunec v izjavi, da želi Nemčija skorajšnje obnove Rusije. Tudi ne želi Nemčija gospodarskega monopola, temveč nemška vlada je pripravljena, delovati skupno z drugimi interesiranci in sporazumno z onimi ozemlji, za katere naj se ustanove taki sindikati.

STRAŠNA LAKOTA V RUSIJI. — LJUDJE JEDO MESO MRLIČEV.

Moskva, 23. jan. Kmečki list »Bednota« poroča iz Samare, da so gladujoči v vaseh te pokrajine začeli jesti meso mrličev. Mnogo takih slučajev so ugotovili tudi zastopniki mednarodnih pomožnih akcij.

VIHARJI.

Lizbona, 23. jan. Hudi viharji preteklega tedna so povzročili ogromne škode v portugalskem brodarstvu. Mnogo ladij je bilo vrženih na suho, vsled česar je, kolikor je zdaj znano, mrtvih okoli 30 oseb.

Politične novice.

+ Kako si »Jutro« predstavlja prerod naroda. Vsi veliki duhovi našega časa se globoko zamišljajo nad vzroki kulturnega in npravnega propadanja današnje družbe. O tem se je že veliko tehtnega in netehtnega napisalo, od Spenglerjevega »Zatona zapada« do člankov po dnevnikih. Omenjamo samo še feljton Coudenhove-Calergija v »Neue Freie Presse« 21. januarja. Ta mislec, ki ni pristaš krščanstva, propadanje zapadne kulture odkrito pripisuje ginevanju krščanske misli v Evropi. Reformacija, prosvetilstvo in materializem, vsi so samo rušili, a ničesar sezidali. Mislili so, da smejo izpodkopati dogmatične temelje krščanskega svetovnega nazora, ne da bi padla tudi krščanska morala. Toda to je bila usodna zmota, po pravici vzklika Coudenhove-Calergi. Tudi morala je padla s krščanskim svetovnim nazorom in še in vedno bolj pada! Zdaj nastopajo neki prekrogi, ki mislijo moralo utemeljiti na nekih zgolj človeških etičnih zakonih. Toda človek se ne da moralno vezati od ozirov na človečanstvo, niti lastna vest ga ne more zadrževati, da ne bi sledil svojim zlim sebičnim zakonom, če ni vere v Boga. »Vera v človečanstvo« je le poglobila egoizem, ker je človek začel malikovati samega sebe. To so resne misli resnega človeka, ki meni, da naj se človeštvo vrne k idealom Goetheja. Čeprav je tudi to vsega obžalovanja vredna zmota, se da o tem resno disputirati. Ni pa resnega odgovora vredno »Jutro«, ki v članku 22. t. m. spriči shoda za prepoved naroda v Ljubljani ugotavlja, da je propadanja morale in kulture kriv — »klerikalizem!« Ako hočemo Slovenci kulturno in npravno napredovati, se moramo predvsem osvoboditi raznih predsodkov, ki so nam dosedaj zatemnjevali jasni pogled na velika vprašanja. Med najboljši škodljive predsodke pa spada gotovo ta, da je vsega na svetu kriv »klerikalizem«. Liberalni špiburger se namreč s tem potolaži nad lastno lenobo in nemarnostjo. »Jutro« nasvetuje, naj se cerkev popolno-

ma umakne iz javnega življenja, potem bo za npravni prepoved za nas največ storjeno. Če se cerkev iz javnosti umakne, potem izgine zadnji najjačši faktor moralnega mišljenja in čustvovanja in mase izgube zadnjo oporo v vrtincu povojnega materializma. To je povedal že pri nas vsučiliški profesor dr. Kušej. Kajti potem bodo imeli verižniki, veleizvozniki in bankirji monopol tudi nad kulturo in moralo. Saj so ti itak krivci propadanja moralnih pojmov v socialnem življenju, posebno, če se ogradejo v plašč patriotizma. Dobro bi bilo, če bi tudi Jutro« polagoma to uvidelo.

+ Netočna statistika. Belgrajska narodna skupščina je objavila volilno statistiko o volitvah za konstituanto. Kakor ugotavlja »Samouprava«, je statistika popolnoma netočna in je bilo škoda dela in denarja za njo.

+ Naš notranji položaj opisuje belgrajska »Epoha« od 21. t. m. na sledeči način: »Vlada, ki je sestavljena brez volje naroda in brez stvarnih razlogov, ne more živeti, kamo-li delati. Namesto vladne deklaracije je predložila vlada parlamentu kup zakonskih načrtov, a ne meni se niti za to, kaj bo rekla skupščina o njih. Opozicije nihče ne posluša, vladni poslanci pa itak vedo, da se sklene samo to, kar sklenejo klubi. V klubih pa vladna večina poka. Radikali se v vseh važnejših vprašanjih ne strinjajo ostalimi strankami in postajajo to, kar so nekaj v Srbiji imenovali reakcijo. Oni se protivijo vpustvi parlamentarnih odborov za vojno in za vnanje zadeve. Demokrate postajajo oportunisti. Glede razdelitve države na oblasti hodijo radikali svoja pota. Danes se ne upa niti ena izmed vladnih strank s pravo barvo na dan. Zato živimo v stanju negotovosti in nejasnosti.«

+ Vtis Protičevega govora. Na zadnji seji parlamenta je imel Stojan M. Protić velik govor, v katerem je silno ostro kritiziral vladno politiko. Kakor javljajo hrvatski listi, se je dalo v skupščini opaziti, da Protičevemu govoru ni pritrjevala le opozicija, ampak tudi velik del radikalov. Odobravanje je bilo zlasti očitno, ko je rekel Protić, da radikali padajo v grehe demokratov vsled svoje zveze z demokrati. Iz odobravanja Protičevega govora je bilo razvidno, da Protić v skupščini ni osamljen.

+ Ravnotežje v proračunu. V proračunu so predvideni stroški za vzdrževanje enega ministrskega avtomobila mesečno po 1000 dinarjev. V resnici pa znašajo ti stroški mesečno 8 do 10 tisoč dinarjev. S takimi računi bomo kmalu dosegli ravnotežje v proračunu, pravi demokratom naklonjena belgrajska »Politika«.

Dnevne novice.

— Oficijsko žalovanje za pokojnim pa- pežem traja do dne, ko se prične konklave, t. j. približno 10 dni po smrti.

— Gospod pokrajinski namestnik Iv. Hribar ta teden ne bo sprejemal. Dne 24. januarja bo uradno posetil okrajno glav- varstvo v Konjicah, dne 25. v Litiji, dne 27. pa v Kočevju.

— Čiščenje ljudskošolskih knjižnic na Dunaju. Dunaški šolski svet, ki je v rokah socialdemokratov, je izdal naredbo, s katero zapoveduje vsem šolskim vodstvom, da morajo odstraniti iz knjižnic dela 137 pisateljev, pesnikov in pedagogov. Kako izgleda ta indeks, bo vsakomur jasno, če povemo, da se na tej listi prepevajo avtorjev imenujejo tudi imena Kristofa Schmid- da, Spillmanna, Hoffmanna in drugih priznanih mladinskih pisateljev. Listi označujejo to socialdemokratsko naredbo kot kulturne škandal.

— Amnestija na češkem. Kakor poroča »Čech«, bo izdana na Češkem amne- stija za politične zločine, in prvi vrsti za komuniste. Amnestija bo izdana v slučaju, če bo Rusija res pomilostila vse kaznovane socialne revolucionarce.

— Napoved dohodnine. Z letom 1922 odpadejo uradni pozivi za napoved dohod- nine in rentnine; odpravljeni so pa tudi plačilni nalogi. Nujno potrebno je torej, da vložijo vsakdo, ki je imel leta 1921 vsaj K 4800.— dohodkov pravočasno napoved in sicer do 31. januarja. Kdor tega ne stori bo zadel večkrat na brezobzirne posledice, ker se mu bo davek predpisal po uradnih informacijah in prisilno iztirjal. Knjižico Valentin a Ž u n a pod naslovom: »D o - hodnina« naj si vsakdo nabavi, da bo znal sestaviti pravilno napoved in vpošte- val vse dovoljene odbitke. Knjižica Žun, Do- hodnina je izšla v zalogi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani in velja 4 dinarje. Isto- tam se dobi tudi knjižica: Kakšne ne- posredne davke imamo in kako jih plačujemo. Cena 2 dinarja.

— Direktno telefonsko zvezo med Žu- richom in Prago so te dni odprli. Dosedaj so govorili samo preko Dunaja ali Berlina.

— Komunistični poslanec v Vatikanu? Neki urednik »Epoce« poroča, da je videl priti iz Vatikana komunističnega poslanca Grazi- delja v spremstvu njegovega sina. Graziadei je rekel, da je hotel dati svojemu sinu priilko, da občuduje Vatikan.

— Iz »Uradnega lista«. V 6. številki »Uradnega lista« je objavljen zakon o okraj-

nih in sreskih sanitetnih upravah. — Razglas glede zavarovanja transportov v inozemski valuti. — Razglas glede prtljažnih priznanc kot potrdilo o izvoru blaga.

— Izprememba nekaterih telefonskih pri- stolbin in določil. Ministrstvo za pošto in brzo- jav v Belgradu je izpremenilo nekatere tele- fonske pristojbine in določbe. Te izpremembe stopijo v veljavo dne 1. februarja t. l. Naroč- nine ostanejo vobče dosedanje, izvršile so se le male izpremembe v posameznih kategorijah. Znatno so se znižale naročnine pri onih cen- tralnih, katere nimajo več kakor 10 naročni- kov. Ti bodo plačevali samo tri petine dose- danje naročnine. Važna je določba za trgovce, podjetnike in druge, ki imajo telefon v za- sebnem stanovanju, pa ga uporabljajo v po- slovne svrhe. Ti plačajo naročnino, kakor da imajo telefon v pisarni ali delavnici. — Za privatno telefonsko napravo na popolnoma lastnem zemljišču ni plačati nikake naročnine; aka pa taka naprava prekorači državno ali drugo privatno zemljišče, se pač za vsak po- samezni aparat, naj bo na lastnem ali tujem zemljišču, letna naročnina 50 dinarjev. Ako je privatna telefonska naprava spojena z držav- nim telefonskim omrežjem, je plačati za prvo (glavno) postajo, ki je vezana na državno cen- tralo, naročnino po dotični kategoriji naroč- nikovi, za vse druge aparate pa po 50 dinar- jev na leto. Znatno se je zvišala prijavnina za telefonske medkrajevne pogovore in za po- sredovanje brzojav po telefonu. Namesto do- sedanjih 6 dinarjev, ki jih je stranka plačala enkrat za vselej, bo plačevati 120 Din na leto. Govorilne pristojbine bodo te-le: I. pas: 3 Din, II. pas: 6 Din, III. pas: 8 Din, IV. pas: 10 Din.

— Slovenskega ribarskega društva drugi redni občni zbor se vrši na Srečnici, dne 2. febru- arja ob deveti uri dopoldne v restavracijskih pro- storih Narodnega doma v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Odbor prosi za polnoštevilno ude- ležbo. Vsak član lahko zastopa pet odoštnih član- ov. Kot pooblašilo velja lanskeletna izkaznica. Samostojne predloge je prigrisati pisмено pred občnim zborom. — Od bor.

— Železnika nesreča v Kranju. Dne 18. t. m. ob 12. uri 10 minut se je zgodila pri premikanju voz s tržiškim strojem velika ne- sreča. Vagoni so povozili delavca Franca Li- kozarja iz Drulovke št. 25, ki je dobil več kožnih odtin na lektu leve roke in druge težke poškodbe. France Keržnik iz Drulovke št. 16 je pa bil tako težko poškodovan, da je zvečer 18. t. m. umrl. Tudi Likozarjeve po- škodbe so, kakor je konstatiral dr. Šavnik, zelo težke.

— Novi poštni pravilniki, ki stopijo v veljavo 1. maja ali najkamej 1. junija, bodo obsegali do- sti novosti v poštne poslovanju. Jugoslovanski poštni večniki so porabili pri sestavi novega, za vso Jugoslavijo veljavnega pravilnika vse, kar so našli dobrega in praktičnega v avstrijskem, nem- škem, mažarskem, švicarskem in belgijskem pošt- nem poslovanju. Novi poštni predpis se dele v štiri dele. Prvi del bo obsegal splošna pravila, drugi poslovanje s pisemskimi pošiljkami, tretji poslovanje s paketi in denarnimi pismi, četrti pa poslovanje z nakaznicami. Novega bo dosti. Naj navedemo samo en primer. Nakaznice se ne bodo več vpisovale v sprejemne knjige s pretiskom, ampak bo imela vsaka nakaznica na levi strani potrdilo, ki ga bo morala stranka izpolniti. Urad- nik bo le pritisnil žig, podpisal in pretrgal perfor- racijo. Po vsebini se nam obeta vseskoj dovršeno delo. In če ne bo potem v pravilnikih vse polno ti- skovnih napak, pa bomo z veseljem pozdravili po- vsem lepo knjigo.

— Predzrni falsifikatorji. Iz Bosanskega Bro- da je bil odpisan 1 vagon slij namenjen za neki dunajski kolodvor. Tekom vožnje so pa doslej ne- znani storiči falsificirali prav vse listine tako iz- borno, da pošiljatev ni dospela na določeni na- slov, ker so jo storiči že med potjo — razprodali.

— Milijonska tatvina. Iz zaprte občinske b'ga'ne v Eggenbergu pri Gradcu sta bila ukradena dva milijona kron. To vsoto so v soboto popoldne zaprli v blagajno. Sledov nasilnega odprtja blagajne ni opaziti. Policija je začela preiskavati to zagonečno tatvino.

— Razžaljeni župan. Zupan Matija Obreza je peljal 8. novembra 1921 vojaške obvezance na 6 tedensko orožno vajo v Ljubljano. Ko je opravil svoj uradni posel, ga je Jan. Kocjančič iz Cerknice v Strukljevi gostilni ozmerjal, češ da je on kriv, da so ga srbski vojniki pretepevali, ker ni tega za- branil. Ko sta se vozila iz Ljubljane na Rakek, je pa Kocjančič zmerjal župana rekoč: »P. župan, kje si pa bil, ko so me hoteli Srbi tepsti. Kakšen župan si ti: ti si baraba, največja baraba!« Kocjan- čiču je prisodilo deželno sodišče 200 Din globe.

— Razpisana poštarska služba. Razpisano je poštarsko mesto v Metliki (¼). Prošnje je vložiti v 14 dneh.

— Svarilo! Svarim vsakogar, ki bi ne- doletnim otrokom Klemenca Pretnar-ja v Zagorinah na Bledu dal posojilo ali sklenil z njimi kako kupčijo, brez mojega dovolje- nja, da je neveljavna. — Anton Pretnar, posestnik v Lescah, varuh.

Štajerske novice.

Š Zrtev avtomobilne vožnje v Prekmurju. Šofer Alojzij Pihler je dne 28. septembra vozil Italijane in firvate iz Zagreba preko Čakovca v Lendavo na semenj. Spotoma je srečal več Prekmurcev, ki so gnali živino proti Lendavi. Vozil je tako nesrečno, da je prišla žena Ilma Hamerjan iz Zeboc pod avto, ki jo je še ne- kaj časa vlekel naprej. Vsled težkih notranjih poškodb je žena umrla. Radi te vožnje se mora Pihler zdaj zagovarjati pred okrožnim sodiščem v Mariboru. Pri prvi razpravi je šofer tajil, da bi bil hitro vozil in je trdil, da se je žena vsled lastne krivde ponesrečila. V dokaz za to navaja svoje pasažirje, katere zdaj iščejo.

Š Priporočljivi občni tajnik. V Dravogradu je služil Rudolf Lamut za občinskega tajnika pod gerentom Kaiserjem. Poleg te občne je opravljal tajniške posle še pri okoliški občini in še kot bla- gajnik pri invalidnem društvu. Lamut je veselo živel, zapravljal in delal dolgove, nekega dne pa zgini. Šele tedaj so ugotovili razne nerednosti v poslovanju blagajne in občinske imovine. Kljub vsemu temu je dobil brez posebnega priporočila o svojem dosedanjem delovanju zopet tajniško služ- bo pri občini Selca. Za njegovo delovanje v Dravogradu se je pričelo zanimati državno prav- ništvo v Mariboru, kjer se je vršila prva glavna razprava, ki pa se je preložila, da se na poštnih uradnih polizve, ako je Lamut res odposlal več

zneskov, med temi tudi na okrajno glavarstvo v Slovenem Gradcu.

Š Tržišče pri Sv. Barbari v Halo- zah ukinjeno. Z ozirom na tozadevno notico v »Slovincu« z dne 3. decembra 1921 nam po- šilja ministrstvo trgovine in industrije, odde- lek v Ljubljani, sledeče pojasnilo: G. okrajni glav- ar dr. Firkmajer ni izpolnil željo židov- skemu trgovcu in mesarju, odpravil tržišča pri Sv. Barbari v Halo- zah. Res je, da je občinski urad Sv. Barbara v Halo- zah z vlogo od 26. no- vembra 1920, št. 457, opozoril okrajno glav- arstvo v Ptuj, da posejajo tamošnje tedenske sejmje izven občine bivajoči obrtniki-mesarii in prosil za pojasnilo, če je to dopustno brez vsakega dovoljenja. Temu opozorilu so kasne- je sledi e pritožbe nekaterih domačih obrtni- kov. Okrajno glavarstvo kot obrtno oblastvo je moralo zadevo preiskati in je ugotovilo, da tržni red za te sejmje ne vsebuje določil, po katerem bi te sejmje smeli obiskovati z bla- gom tuji mesarii, vsled česar se mora za nje uveljaviti določilo § 67. obrtnega reda. Gla- som tega paragrafa smejo izven sejmiske ob- čine bivajoči obrtniki na tedenskih sejmih pro- dajati blago, ki ne spada med tržne predmete, ugotovljene v tržnem redu, le tedi, če je to v dotičnem kraju že od nekdaj v navadi, ali če jih k temu pripusti politično deželno obla- stvo (točasno tukašnji urad). Ugotovilo se je dalje, da nista podana ne eni ne drugi pogo- j rečenega paragrafa, ker prihajajo tuji mesarii k Sv. Barbari šele od jeseni leta 1919., in ker ni bilo dosedaj izdano omenjeno pripustilo. Zato je okrajno glavarstvo kot tako, in ne močte g. uradni vodja, ki odloka niti sam podpisal ni, temeljem § 67. obrtnega reda ukinilo posečen e tedenskih sejmov pri Sv. Barbari po tujih obrtnikih, k čemur je bilo isto v svrhu varovanja zakona in državne avtoritete primorano. Pač pa je okrajno glav- arstvo poznešje preložilo občne za pristitve- tev tujih mesarjev iz Hrvatske predložiti semkaj kot nužno in s priporočilom, in to celo navleče rigoroznemu stališču hrvatskih obla- stev.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 23. januarja. (Izv.) Devize: Bu- dimpešta 44.75—45, Berlin 151—153.50, Italija 13.25, London 1286, New York 302, Pariz 24.80, Praga 565, Dunaj 3.25, Zürich 56.25—56.50, napol. 1050. — Valute: nemške marke 155, dolarji 297—302.

Zürich, 23. januarja. (Izv.) Devize: Budim- pešta 0.75, Berlin 2.57, Italija 22.50, London 21.67, New York 515, Pariz 41.50, Praga 9.40, Dunaj 0.15, Zagreb 1.75, Varšava 0.15, Holan- ska 187.50. — Valute: n. a. K 0.08.

Dunaj, 23. januarja. (Izv.) Budimpešta 14.70, Berlin 50.25, Italija 435, London 429, New York 6800, Pariz 805, Praga 190, Zagreb 32.50, Holandska 3700.

g Sadni ogledi. Minolo jesen je prire- dil oddelek za kmetijstvo tukašnje pokra- jinske uprave po svojih strokovnih orga- nih več sadnih ogledov po Sloveniji z namenom, da se prouči, katere pomolo- ške in domače sadne vrste so kljub skraj- no slabi sadni letini vendarle povoljno ob- obrodile. — Sadni ogledi so se vršili v Šmarjeti, v Žabnici, v Pišecah, v Globok- em, pri Sv. Petru na Medvedjem Selu, v Ptuj, v Mariboru in v Guštanju. V obse- se bile razmere za prirejanje takih ogledov precej neugodne. Ponekod je bila presla- ba sadna letina in zaradi tega malo zani- manja, sadije je zorelo mesec dni prej ne- go običajno in so se vršili ogledi deloma prepozno. Splošno slabo razpoloženje kmetijskega prebivalstva zaradi nenavadne suše je tudi slabo vplivalo na udeležbo pri- takih prireditvah. Kljub raznim oviram se je vendar dognalo, da so nekatere znane in že vpeljane pomološke vrste kljub ne- ugodni pomladi in katastrofalni suši vsaj deloma obrodile (kanadka, mašangar, bo- bovec, šampanjska reneta i. dr.) Proučilo se je tudi nekaj domačih vrst, ki so vredne, da se razmnožujejo in širijo po dotičnih sadnih pokrajinah (trdika, vidvanjka i. dr.) Da se bo dosegel v tem oziru še boljši uspeh, se bodo v prihodnje prirejale po- večjih središčih posameznih sadjarskih pokrajin male lokalne sadne razstave, na katerih se bodo točno določili sadni izbori za dotične pokrajine. Prirediti bo treba tu- di specielne razstave za češnje, moštince, orehe in breskve.

g IV. mednarodni vzorčni velesejem v Pragi se vrši letos v času od 12. do 19. marca 1922.

g Izdavanje uverenj za izvoz valut od strani odbora Narodne banke in njenih filijal. Ljubljanska carinarnica je dobila od generalne direkcije carine pod št. 1401 z dne 9. januarja t. l. sledečo brzojavko: »Z odlokom finanč- nega ministra z dne 9. t. m. je odobreno od- borom Narodne banke in njih filijal tudi na- daljnjo izdajanje odobrenj in uverenj o izvozu valut, toda samo individualno in za vsaki slu- čaj posebej ter se morajo uverenja odvze- mati.«

g V znamenju velekapitalizma. Poljski listi poročajo, da se snuje poljsko-rumunski petrolejni trust s sodelovanjem ameriškega kapitala. V tru- stu bo koncentrirana vsa petrolejna produkcija na Poljskem in Rumunskem.

g Dividende avstrijskih podjetij. Mednarod- na zavarovalnica proti poškodbam in škodam 28 odstot.; Bratje Enderlin, del. družba 82 odstot.; Banka za avstrijske dežele 6 odstot.; Prva graška delniška pivovarna 30 odstot.; Cukrarnica v Su- hih Krkih, del. družba 40 odstot.; »Austro«, petro- lejna del. družba 10 odstot.

g Ceno vinu padajo pa ne v Jugoslaviji, am- pak na Mažarskem. Iz Budimpešte poročajo nam- reč, da je izvoz mažarskih vin skoraj popolnoma prenehal. Avstrija ne kupuje, zaradi nesrečne va- lutne razlike, izvoz v Češkoslovaško je pa tudi na- vso moč slab. Zadnji teden so ponujali vinograd- niki 22 stop. vina po 40—80 mažarskih kron, sla- dko 13—14 stop. pa po 20 do 42 mažarskih kron.

g Nova banka v Ljubljani. V Ljubljani se sedaj vrši podpisovanje delnic nove banke »Trgovske banke d. d. v Ljubljani«. Delniški glavica znaša nad 10 milijonov kron. Bank bo v Ljubljani kmalu več kot trgovcev.

g Zlat denar v prometu. Švica bo dala zopet v promet zlat denar, in sicer bo plačevala z njim uradnike.

g Padanje cene petroleja v Ameriki. Cene petroleja so padle pri barelu zopet za 25 centov in stane sedaj 3 dolarje 25 centov. Letošnja produkcija petroleja je za 97 odstotkov višja kakor leta 1912.

g Italijanska tovarna električnih žarnic »Società Edison per la fabbricazione delle lampade«, ki je bila osnovana l. 1885, je vsled inozemske konkurence ustavila obrat.

g Padanje cen tekstilnemu blagu na češkoslovaškem. Vsled dviga češkoslovaške valute so padle cene tekstilnemu blagu za 25 odstotkov.

g Semenja za angleške industrijske proizvode. Med 27. februarjem in 10. marcem 1922 se vrši v Londonu in Birminghamu veliki sejem industrijskih produktov Anglije (British industries fair). Opozorjamo na ta veliki sejem naše jugoslovanske trgovske kroge.

g Železniška konferenca v Rimu. Med 18. in 30. aprilom se vrši v Rimu železniška konferenca. Italija je povabila našo državo, naj pošlje na konferenco delegate.

Ljubljanske novice.

lj Župan dr. Perič je odpotoval v občinskih zadevah v Beograd ter ta teden odpade sprejemanje strank.

lj Predavanje za inteligenco. Opozorjamo na današnje aktualno javno vseučiliško predavanje v Alojzijevešču, l. nadstr.

Išče se za takojšnji nastop izurjena in spretna **prodajalka** za glavno zalogo tobaka na Vrhniki. Glavni pogoji: poštenost in pridnost. Starejše moči imajo prednost. — Ponudbe na Glavno zalogo tobaka na Vrhniki. 248

Dobra, **KUHARICA** k rodbini s samostojna 4 otroci se takoj sprejme. Plača po dogovoru. — Naslov se izve pri upravnistvu »SLOVENC« pod šte. 234.

Leča za kuho, nova, debelost: znata in se dobi pri SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica 12. Zahtevajte naš cenik vrtnih in poljskih semen. 254

Gostilno na račun išče zelo zmožna gospa, bodisi v mestu ali na deželi. Voda bi tudi večjo restavracijo ali hotel. Cenj. ponudbe na upravo pod »Poštenac«.

Na prodaj je majhno posestvo v št. Rupertu št. 42 pri Mokronogu na Dolenjskem, obstoječe iz hiše, vrta in njive; hiša je primerna tudi za trgovino ali obrt. Več se poizve pri: VOJSK, BELTINCI, PREKMURJE. 259

Kupim HARMONIJO! Pišite na ŽUPNI URAD KRKA pri Slični. 205

Umrla je naša zlača
Lenčka,
vsa naša sreča.
HELENA in FRANCE JANŠA
generalštabni major v p.
V Ljubljani, dne 23. januarja
Mest. pogreb. zavod v Ljubljani.

Zahvala.

Vsem onim, ki so povodom smrti našega dobrega očeta, oziroma soproga, brata, strica, gospoda

Alojzija Minatti-ja
trgovca in posestnika na Igu

z nami srčno čutili, se tem potom javno zahvaljujemo. — Prav srčno se zahvaljujemo starosti in podstarosti Jugoslovanske gasilske zveze g. ravnatelju Fr. Barle-tu in občinskemu svetovalcu Jos. Turku, društvom izanske in grosupeljske gasilske župe, zastopstvu izanske občine, šolskemu vodstvu na Igu ter trgovcu g. Perdanu, ki ste spremili ranjkega na njegovi zadnji poti, kakor tudi gasilnemu društvu Ig, društvu Sokol Ig, Kmetski hranilnici in posojilnici na Igu, g. Palme za prekrasne vence in cvetice, g. nadučitelju Mikužu in vsem vrlim vaščanom, ki ste nam s svojim sočuvstvom, plemenitim delom, blagim mišljenjem pomagali v zadnjem trenutku ter Vas prosimo, da ohranite ranjkega v blagem spominu.

Ig - Ljubljana, dne 23. prosinca 1922.

270

žalujoči ostali.

Predava univ. prof. dr. F. Grivec o vzhodnem pojmovanju cerkvenega prvenstva. Začetek ob polosmi uri zvečer. Vstop prost.

lj Svetosavska slava. Pravoslavna cerkev slavi 27. t. m. sv. Savo. V Ljubljani priredi ta dan ljubljanska pravoslavna cerkevna opština školsku svetosavsku slavo ob 10. uri v dvorani Kazine.

lj Starešinsko predavanje se vrši v petek, 27. t. m., točno ob pol 9. uri zvečer v dvorani Akademskega doma. Predava dipl. eksp. akad. Fr. Miklavčič o narodnostnem vprašanju v anglosaškem svetu. Vabljeni člani starešinstva, po njih vpeljeni gostje in člani kat. akad. društva. — Predsednik.

lj Prosveta frančiškanske župnije priredi danes v torek ob 8. uri zvečer predavanje v občinski dvorani. Predaval bo g. prof. dr. V. Šarabon. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

lj Šentpeterski družabni klub. Drevi se vaja ne vrši

lj Profesorsko društvo — sekcija Ljubljana ima v sredo dne 1. februarja t. l. ob 9. uri v risalnici Vodnikove gimnazije v Ljubljani izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: a) Načrt zakona za srednje šole v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev; poroča v to svrhu izvoljeni odbor; b) slučajnosti. (K)

lj Društvo prijateljev humanistične gimnazije vabi k 1. rednemu občnemu zboru, ki se bo vršil v torek, 31. jan. ob 15. (3.) uri popoldne v

posvetovalnici oz. risalnici I. drž. gimn. s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora; 2. Referat o načrtu zakona za srednje šole; 3. Samostojni predlogi; 4. Slučajnosti. — Odbor.

lj Nevaren vlomilec prijet. Revirni nadzornik Gruden je 21. t. m. aretirat trgovskega sotrudnika Josipa Omerza. Pri njem so našli 98.181 kron in 6000 kron vredno zlato uro. Omerza je po dolgem obotavljanju zaslusujočemu revirnemu nadzorniku žajdeli priznal, da je izvršil vlom pri trgovcu Josipu Vidmarju, kateremu je uropal blagajno. Dalje je ugotovil detektiv Grk, da je Omerza izvršil dne 5. decembra lani vlom pri Mariji Markelj, kateri je odnesel 10.000 kron.

lj Razprava proti poštnim uradnikom se bo pričela 6. februarja 1922 ob pol 9. uri. Razprava bo trajala tri dni. Ker je povabljenih k razpravi 52 prič, se bo razpravljalo v porotni dvorani. Zbornemu sodišču bo predsedoval in vodil razpravo deželosodni svetnik dr. Skaberne. Na začetni klopi bo sedelo 9 poštnih uslužbencev, kateri so obtoženi tatvine dolarjev.

Cerkveni vestnik.

c Salezijansko sotrudstvo. Pobožnost v čast Mariji Pomočnici Kristjanov se vrši v torek 24. t. m. ob 5. uri zjutraj v notranji kapeli zvonoda.

Orlovski vestnik.

Šentpeterski Orel ima redni fantovski večer v sredo ob 8. uri. Ob pol 8. uri pevska vaja, po vaji predavanje gosp. prof. dr. Šarabona o atle-

tiki. Pridite zanesljivo vsi in pripeljite še nove člane. — Predsednik.

Članski snaki. Došli so novi članski znaki. Vsled visokega tečaja česke krone stane komad Din. 5.—. Ker je zaloga jako majhna, takoj znake naročite.

Orliška seja predsedstva bo v sredo, dne 25. t. m., ob 4. uri popoldne v orlovski pisarni.

Učiteljski vestnik.

Podružnica Slomškove zveze za ljubljansko okolico zboruje v četrtek, dne 28. januarja t. l. z dnevnim redom: Načrt šolskega zakona. Začetek ob pol 2. uri popoldne v šoli v Mostah. Tovariše in tovarišice opozarjam, naj pridejo tozadevno na zborovanje pripravljene. — Predsednik.

Podružnica Slomškove zveze za Ljubljano ima zborovanje v torek, dne 24. t. m., ob 6. uri zvečer v šentjakovski dekliški šoli. Predsednik.

Turistika in sport.

Redna glavna skupščina L. N. P. se vrši v soboto, dne 28. t. m. ob 20. uri zvečer v posvetovalnici ljubljanskega magistrata in ne ob 19. uri, kakor je bilo prvotno objavljeno. — Tajnik.

Kaj je Eisafliud - to se zna! Lekarnar Feller - Štubica!

Vajenca za mesarsko obrt

takoj sprejem. PAVEL GOLJAR, mesar in prekajevalec, Dravljice, p. št. Vid nad Ljubljano. 271

KUPI SE stara, dobro ohranjena

blagajna

št. 5 ali 6. Ponudbe naj se naslovijo na LJUDSKO POSOJILNICO V NOVEM MESTU. 263

Les za žago.

Smrekove, bukove in hrastove hloče kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Ponudbe franko vagon nakladalna postaja. Ivan Šiška, tovarna parketov in parna žaga, LJUBLJANA, METELKOVA ULICA 4. Istotam se sprejme zanesljiv in izvežban **GATERIST** če mogoče za takojšen nastop. 262

Voščene sveče

zvitke kadilo

sveče za hišno uporabo

po zmernih cenah priporoča

svečarna

J KOPAČ & CO.

Ljubljana, Celovška cesta št. 90.

Z „l' Oréal Henné“, Paris

barva las v vseh nuancah in

in izdeluje vsa lasna dela

M. Podkrajšek, frizer za dame

in gospode, Ljubljana, Sv. Petro

cesta št. 32.

KLAVIRJI NA OBROKE

harmoniji, violine in vse glasbene potreščine. S ruho na debelo in drobno. **Alfenz Breznik,** bivši učitelj Glasbene Matice, Kongresni trg št. 15, Ljubljana.

Išče se za veliko žago

v Bosni: 5 samostalnih, zmožnih žagarjev (Gattermeister); 2 posebno zmožna žagarja, katera bi pozneje bila tudi kot žagarska mojstra večja, in 3 brusarje (Schleifer). — Natančneje se poizve pri tvrdki D. RAKUSCH, veletrgovina s železnino, CELJE. 188

Stavbeno podjetje

Al. in Valentin Accetto,

Ljubljana, Trnovski pristan št. 14,

zaprisežena sodna cenilca, pre-

vezema vsakovrstne visoke stavbe,

izvršitev načrtov in proračunov,

oblastveno koncesionirana posre-

dovalnica za nakup in prodajo

posestev in zemljišč.

SALAME

I. vrste

novi blago

popolnoma godno

dobliva se povsod!

Prva hrvaška tvor-

nica salam, suše-

nega mesa in masti

M. G. vrliović

sinovi d. d.

Petrinja.

Glavno zastopstvo

za Slovenijo

R. Bunc in drug

Ljubljana

Celje - Maribor

M. Jlin er, Peričeva ul. 3. Z greb 39.

Provozem pri vsakem odjemu po ust.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Resljeva c. 9.

se priporoča za vsa v to

stroko spada oča dela.

Nakazila v Rusijo.

Vsa nakazila v **sovjetsko Rusijo**, brzojavna in navadna, akreditivna, in sicer v celo sovjetsko Rusijo, kakor tudi v sovjetske republike **Georgijo, Ukrajino in celo Sibirijo** oskrbuje v vsakem znesku zanesljivo in promptno v sovjetskih rubljah po najboljšem tečaju

Zadružna gospodarska banka d. d.

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38 /I.,

kakor tudi njene podružnice v **Somboru, Mariboru, Sarajevu, Splitu, Šibeniku, Djakovem in ekspozituri na Bledu.**

Sedanji kurz sovjetskemu rublju je približno ena naša krona = 600 sovjetskih rubljev.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjava, da sva bila potom mesinega stanovanjskega urada prisiljena izprazniti najine dose-danje trgovske lokale na Gosposvetški cesti št. 10

v lastno hišo na Dunajski cesti št. 11, poleg Figovca

prej Agnola, ne da bi imela čas isto potrebno preurediti.

Priporočava se za nadaljnjo naklonjenost ter beleživa z odličnim spoštovanjem

Zalta & Žilič

trgovina železnine :: Ljubljana.

253

KORANIT

asbestni škrljavec, najboljšo sredstvo sedanosti za pokrivanje streh in obloženje zidov. — Tovarna v Karlovcu (Hrvaško). Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Fran Hočevar, Moste, p. Žirovnica

Gorenjsko.

Stavbeniki, podjetniki, pokrivači in vsi, ki hočete imeti dobro pokrito streho, sigurno proti dežju, toči, snegu, požaru in viharju, zahtevajte olerie!

Jugoslovanska Union-banka

preje **Mariborska eskomplna banka**

ustanovljena l. 1872

Beograd, Gornja Račgona, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Velikovec

expozitura v Skofjiloki

Akcijski kapital K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.